

lebo, izveš, ponedeljek, vsak dan
Ašiškega št. 20, I. nadstropje. De-
pisma se ne sprejemajo.
Prof. P. Porc. — Ljubljana
z naša za mesec L 7.—, za leto L 32.— in celo leto L 62.—
za inozemstvo mesečno 10.— več. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v
ednini ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 cent.
— Oglasi, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov
mm po L 2.—. Mašč oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L 2.—. Oglasi,
naročila in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv.
Franciška Ašiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Na pragu novega leta

Ladja je preplula v minuti noči z brega leta 1924. Na breg novega leta 1925. Besede, ki jih hočemo tu spregovoriti na pragu novega leta, so namenjene naši javnosti z ozirom na razmere v domačem slovenskem taboru v ravnanju zatonulega leta. Ne bomo sledili tu starem običaju sentimentalnosti Silvestrova večera in novoletnega čestitavanja, ko človek človeku z ganotjem seza v roko in mu izreka voščila prav iz srca in z vso iskrenostjo, ki se pa le redkokdaj uresničujejo v naslednjem letu, da se čez leto dni zopet ponavljajo in — ne uresničujejo!

Govoriti hočemo brez sentimentalnosti, suho in resno o tem, kar nam teži srce iz zaključnega enoletnega razdobja.

Zivljenje v področju naše politične organizacije je bilo v tržaški in istrski pokrajini sicer polno žalostnih dogodkov, ki so ogrozili stremenje v obrambo pravic našega ljudstva in narodnega obstanka njegovega, polno udarcev in ljutih razočaranj. Vendar pa je ožarjal naše muke svetel žarek. Vojevali smo svoj boj proti nesčetnim krivicam v dobrem moralnem sestavu, z neomajno vero v moč edinstvene volje naroda in v silo njegove svete pravice. Z malimi izjemami smo bili brat-ski strnjeni v enotno fronto pod zastavo nacionalne ideje. Ta vera nam je dajala pobude in je ohranjala v naših vrstah nado in uverjenost, da pridejo boljši časi tudi za naš izmučeni rod. Da je bilo tako v vseh naših ljubljenih krajinah, da je vladala povsod ista živa zavest o potrebi koncentracije vseh sil, kakor jo zahteva naš sedanj položaj, danes bi stali na pragu novega leta, če že ne v zadovoljstvu, pa vsaj brez morečega strahu pred bodočnostjo.

Rekli smo, da hočemo govoriti odkrito: kakor računajoči ljudje, ki gledajo s pogumom in razsodnostjo v lice nevarnostim, ki jih ustvarjajo zmote in zablode.

V neizmerno žalost ogromne večine v področju naše politične organizacije je del naših bratov na Goriškem, združenih v tamošnji politični organizaciji, definitivno prekinil vsako združenje in enotno soobčevanje z našo organizacijo. In to tudi ob vprašanjih, ki so in bi morala biti skupna nam vsem! In to s tako odločnostjo in — moramo zapisati to trdo besedo — grešno zakrčenostjo, kakor da imajo polno zavest, da ravno z razkrajanjem naših vrst najboljše služijo stvari naroda in njegovi borbi za svoje pravice in svoj narodni obstanek!

Kako je moglo priti tako daleč, tako žalostno? Kako se je moglo razmerje med brati, ki trpijo iste muke in iste krivice od istih strani, zasukati v tako usodno smer? Kako so mogli oni goriški bratje zabrzdati v tako zmoto in zablodo? V odgovor na ta vprašanja moramo zopet z vso iskrenostjo spregovoriti trpko besedo.

Boj se je razmahnil — ne radi navzkrižij med idejami in načeli, ampak in v prvi vrsti iz užejenih osebnih ambicij posredcev in iz osebnega nasprotstva, ki se je razvilo in razmahnilo ravno iz rečene užajenosti. Ker pa je proti poštenosti politiki ravne črte, v polnem skladu z nacionalno idejo in čistim rodoljubjem, ki ji naša politična organizacija sledi z neomajno doslednostjo in zvestobo, izključen lojalen in uspešen boj v nasprotnih smereh, je posegla goriška fronda po ogabnem in neolajnem orožju — demagoštvu!

To je tista trpka beseda, ki smo jo morali spregovoriti z vso odkritostjo, a tudi — javnost bodi uverjena! — z globokim občutovanjem.

Demagoško je grška beseda. V prvotnem pomenu besede je demagoški voditelj, ki zna s svojim osebnim ugledom in silo svojega govora vplivati na množice in jih vabiti na svojo stran. V naših časih pa je zadobil ta pojem drugačno nelepno vsebino. Današnje demagoštvo ne deluje s silo lastne osebnosti, s silo čistih idej in dobrih namenov, da bi služilo splošnemu blagru, narave z ogabnimi, življenju naroda zastrujočimi sredstvi: blatenjem svojega bližnjega, ki je komu na poti, s podtikavanji, klevetami in direktnimi neresnicami, ki naj spravijo nasprotnika ob politični ugled in oblastijo tudi njegovo osebno poršanje.

Tako demagoštvo so uvedli izvestni naši krvni bratje v svoj boj proti naši politični organizaciji in našemu vodstvu. To je bila naša nesreča v letu 1924, ki je že prinesla neizmerno zlo za stvar našega naroda in bo — ne varjamo se nikar! — donesala tudi v bodočnosti še hušje zlo! Stranke naj le bodo, razlike v naziranjih so neogibne v življenju in razvoju napredujočega kulturno in politično razvitega naroda. Borba naj le bo! Ne le, da ne škodi, marveč koristi. Toda borba bodi poštena, z blagimi nameni, borba za ideje! Ne pa boj proti osebam s podtikavanji, klevetami in neresnicami. Tako sredstva ne morejo nadomestiti argumentov, pač pa zastrujejo in izživljajo pogubne boje v vrstah naroda!

Verujte nam, da nismo napisali teh grenkih besed, ker bi hoteli le rekrimirati in žaliti kogar si bode. Na zlo smo pokazali le z namenom, da bi — prenehalo! V bodoče naj bi izginilo demagoštvo iz našega medsebojnega življenja in prenehalo naj blatenje oseb neokaljenga rodoljublja, ki se pošteno in z vzorno poštenostjo postojno trudijo za narodno korist, da bomo združeno delovali za doseg

Reakcija fašistovske vlade

«CORRIERE DELLA SERA», «GIUSTIZIA», «UNITA», «AVANTI», «STAMPA», «LA VOCE REPUBBLICANA», «SERENO», «PICCOLO GIORNALE D'ITALIA», «SERENISSIMO», «BECCO GIALLO». ZAPLENJENI - MOBILIZACIJA TOSKANSKIH FAŠISTOV - HISNE PREISKAVE V RIMU

RIM, 31. Uradno poročilo o včerajšnji seji ministrskega sveta, ki je bil tako neprilicakovan sklican, je radi svoje nejasnosti povzročilo veliko vznemirjenje v opozicijskih krogih. Kakor znano, pravi poročilo med drugim, da so bili ministri enodušni v sklepu glede ukrepov za zaščito normalnih in gospodarskih interesov države. O konkretnih sklepih poročilo molči. Takoj po objavi poročila je prevladalo v opozicijskih krogih mnenje, da gre za hudo reakcijo fašistovske vlade, ki se bo vrgla predvsem na opozicijski tisk. Današnji dan je popolnoma potrdil to domnevo.

V Milanu in Turinu so bili danes zaplenjeni vsi opozicijski listi, tako «Corriere della Sera», «Avanti!», «Giustizia», «Unita», «Stampa»; dalje rimski listi «Sereno», «Piccolo Giornale d'Italia», «Becco Giallo» in «Serenissimo». Vlada dobro ve, da je ravno izvršno organizirani tisk, s katerim razpolaga opozicija, njen najnevarnejši sovražnik ker ji izpodreja ugled med maso. Današnji «Impero», ki je še včeraj napadal finančnega ministra De Stefanija, češ da ni hotel izdati niti sto-

tinke za fašistovski tisk, ta list z radostjo ugotavlja, da je vlada s temi ukrepi dokazala, da hoče vladati.

V opozicijskih krogih tolmačijo ta nenadni pritisk vlade kot znak izredne nevarnosti, ki se je polotila vlade.

V Rimu so se danes vršile tudi hisne preiskave in sicer v hiši comm. Gino Calza Bini, v prostorih vodstva republikanske stranke in v uredništvu lista «La Voce Repubblicana». Tudi pri poslancu Alfredo Misuri in g. Giorgio Schiff-Giorgioni je policija izvedla preiskavo. Pričakujejo se nove preiskave.

V svrhu zaščite gospodarskih interesov namerava vlada preprečiti razne spekulacije na borzah, ki škodujejo italijanski valutni.

Globok vtis je napravila vest fašistovskega lista «Tevere», da se je pričelo zbiranje fašistov v Firenzah. «Popolo» poroča, da je v zadnjem času dobila milica velike količine orožja.

Da namerava vlada ubrati nova pota, kažejo tudi premetitve prefektov. Ministrski svet se sestane dne 2. januarja.

Razdor med ljubljanskimi radikali

Nezaupečna dr. Ravniharju - Prof. Presl novi predsednik mestnega odbora narodne radikalne stranke

LJUBLJANA, 31. Sinoči se je vršil v Narodnem domu zaupni sestanek NRS za mesto Ljubljano, na katerem se je imelo odločiti ustaljeno ljubljanske NRS napram kandidaturi Narodnega bloka v našem mestu. Dr. Ravnihar je kot predsednik Mestnega odbora NRS stalno nasprotoval enotnemu nastopu narodnih strank v Ljubljani, ako se ne postavi njega samega za nosilca liste Narodnega bloka. Slučajna večina osebnih prijateljev v Mestnem odboru NRS je dr. Ravniharju omogočala, da je proti volji celotne stranke, proti želji njenega glavnega odbora in telegrafčno mu sporočili prošnji predsednika NRS Pašiča vztrajati pri svojem, paktirali z nasprotniki Narodnega bloka. Proti tej politiki se je pojavljalo vedno ostriši odpor pravih radikalov, in tako je bil dr. Ravnihar primoran sklicati sestanek zaupnikov, ki naj bi prinesel definitivno odločitev.

V prostorih kavarne Narodnega doma se je zbralo okrog 150 udeležnikov sestanka. Po otvoritvenih formalnostih je najprej govoril dr. Ravnihar. Nastopili so razni zagovorniki Ravniharjeve blokaške politike in mnogi pravi radikali, ki so pobijali Ravniharjevo kandidacijo. Po mnogih burnih medključih se je končno vendarle prišlo do odločitve. Na začetku je dr. N. Zupančič posrečilo priti do besede, kajti dr. Ravnihar ni hotel dati besede prvobornemu radikalov v Sloveniji. Dr. Zupančič je poročal o situaciji, kako in zakaj je prišlo do Narodnega bloka in zakaj ne smejo radikali dopustiti, da bi dr. Ravnihar, ki je bil in je še v zvezi z blokaško-federalističnimi elementi, nastopal kot kandidat v zvezi z že omenjenimi nasprotnimi strankami.

Delegat prof. Presl je nato podal v imenu večine radikalnih zaupnikov sledečo izjavo:

«Izjavljamo, da se hočemo kot pravi radikali, sledeč idealom narodne radikalne stranke pokoriti jasno izraženim željam in intencijam šefa glavnega odbora v Beogradu in šefa sedanje vlade g. Pašiča in da ne moremo slediti političnim in paradoksnim avanturam, v katere se spušča bivši predsednik Narodne napredne stranke in sedanjí predsednik mestnega odbora NRS v Ljubljani, izrabljajoč svoje slučajno vodstvo v mestnem odboru, da paktira v društvu z g. dr. Azmanom in g. instalatorm Babinikom kot edini predsednik NRS organizacije v državi s strankami, ki imajo diametralno nasprotujoče nazore o urejenju naše države in ki ne pripoznavajo Vidovdanske ustave.»

Dalje pravi izjava: «Izjavljamo, da smo za ustvarjanje Narodnega bloka tudi v Ljubljani, ker nam to narekujejo politične potrebe in okoliščine Narodne radikalne stranke in jasno izražena norma politike začetna od našega šefa g. Pašiča. Zato bomo izbrali iz srede naših somišljenikov radikalov delegata, ki se naj pogaja z demokratsko stranko o skupnem volilnem nastopu v Ljubljani.

G. dr. Ravniharja pa pozivamo, da se pokori in da odloži takoj predsedniško mesto, ker nimamo več zaupanja v njega.

Ce tega ni voljen takoj storiti, ga ne smatramo več za radikala in nima več pravice nastopati pod firmo NRS.»

Ta deklaracija je bila sprejeta z velikim odobravanjem. Ravniharjevi pristaši so

zapustili zbornovališče, nakar se je zborovanje mirno nadaljevalo. Predsedništvo je prevzel profesor Presl in zaupniki so po želji predsednika Pašiča in glavnega odbora NRS se soglasno izrekli za enotni nastop ljubljanske NRS v Narodnem bloku. Zaupniki so izvolili prof. M. Presla kot delegata, ki naj stopi v stik z JDS.

Na podlagi novega konstituiranja pododborov se je v smislu strankinih statutov soglasno izvolil Mestni odbor NRS za mesto Ljubljano, ki se konstituiral tako: predsednik prof. M. Presl, podpredsednik dr. Miroslav Lukan, delegat dr. Niko Zupančič, tajnik Ivan Podražaj, blagajnik F. Zupanc.

Pogajanja za skupen nastop Narodnega bloka v Ljubljani - Novo glasilo radikalne stranke v Ljubljani

LJUBLJANA, 31. (Izv.) Tu prične izhajati tednik «Samouprava» kot glasilo radikalne stranke. Mestni odbor radikalne stranke je poveril prof. Presla in g. Saplo, da stopita v stike s zastopniki demokratske stranke (dr. Puc, dr. Kramer). V svrhu skupnega nastopa Narodnega bloka pri volitvah. Pogajanja so že v teku in bodo v kratkem zaključena s povoljnim uspehom.

Reparacije in Jugoslavija

Na medzvezniški konferenci bo zastopal Jugoslavijo Stojadinović

BEograd, 31. (Izv.) Na poziv francoske vlade, naj jugoslovenska vlada določi delegata, ki naj jo zastopa na medzvezniški konferenci v Parizu (dne 4. januarja), je vlada sklenila, da bo zastopal Jugoslavijo finančni minister Stojadinović. Na tej konferenci se bo končnoveljavno razdelila vsota 250 milijonov zlatih mark, ki jo je plačala Nemčija v smislu Dawesovega načrta na račun vojne odškodnine. Jugoslavija je od te vsote prejela že 10 milijonov mark.

Vsled odhoda ministra Stojadinovića je bilo sklenjeno, da se odloži seja finančnega odbora, ki se je imela vršiti 10. januarja, na poznejši čas.

«Slobodni Dom» zaplenjen

ZAGREB, 31. (Izv.) Današnji «Slobodni Dom», Radićevo glasilo je dalo državno pravdnistvo zapleniti še predno je izšel in sicer radi protidržavnega in plemenskega ščuvanja.

Uporaba zakona o zaščiti države proti HRSS

BEograd, 31. (Izv.) Popoldne se je vršila seja ministrskega sveta, ki je izredne važnosti. Po seji so se držali ministri zelo rezervirano. Vlada je dala ministru Stojadinoviću navodila za konferenco v Parizu. Na seji je poročal notranji minister Maksimović o uporabi zakona o zaščiti države proti HRSS. Radi tega se pričakujejo za jutri senzacionalne novosti.

V Videm pride za prefekta comm. Ricci

RIM, 31. S kraljevim ukazom so bili premešeni skoro vsi prefekti. Furlanski prefekt Nencetti je premeščen v Pavijo; na njegovo mesto pride comm. Umberto Ricci, dosedanjí prefekt v Paviji. Podprefekt v Puli comm. Cassini Anselmo je po- višan v prefekta.

Fan Noli v Rimu

RIM, 31. Danes je prispel semkaj iz Bari-ja Fan Noli. Novinarjem je izjavil, da se poda v Ameriko na odih, nakar se povrne v Albanijo.

Prijazno povabilo

BARI, 31. Albanska vlada je povabila vse člane prejšnjega Fan Noličevega režima, da se povrnejo v domovino ter sodelujejo pri njeni obnovitvi.

Desetletnica smrti češkega novinarja

žriva avstrijskega nasilja

PRAGA, 31. Češki listi objavljajo obširne članke o novinarju Josipu Kotki, ki je bil pred desetimi leti obsojen na smrt na vislicah. Kotka je bil urednik narodnega socijalnega glasila v Morav. Prostjevoju. To glasilo je bilo povsod znano po svoji protiaustrijski pisavi. Ko je bilo od avstrijskih oblasti ustavljeno za dobo enega leta, je bil poklican njegov urednik v vojsko, kjer je služil kot navaden delavec v železničarskem bataljonu. Toda kmalu so ga vojaške oblasti zaprle ter postavile pred vojno sodišče radi protidržavne agitacije. Pred sodiščem se Kotka ni hotel braniti; toda ko so ga sodniki vprašali, kaj misli «Pod klinom» med Nemčijo in Madžarsko, jim je odgovoril jasno: Čehoslovaško samostojno državo. Dne 23. decembra l. 1914 je bil obsojen na smrt. Obsojen je bil na dvoristi vojaškega zapora v Morav. Ostrovi.

Masarykov sin se poročil
PRAGA, 31. Jan Masaryk, sin predsednika čehoslovaške republike, se je poročil v New-Yorku s hčerko Grana, prvega ameriškega poslanika v Pragi.

Mednarodni zemljoradniški kongres v Varšavi

VARŠAVA, 31. Tu so se že pričele priprave za 12. mednarodni zemljoradniški kongres, ki se bo vršil v drugi polovici junija l. 1925. Izvoljen je bil odbor 40 članov, ki ima pripraviti material, o katerem se bo razpravljalo na kongresu. Za kongres se je do sedaj prijavilo 36 strokovnih referentov, katere je odbor v principu odobrila. Zanimanje za ta kongres je zelo veliko kakor na strani vlade, tako tudi na strani strokovnjakov in zemljoradniških organizacij.

Cankov v Bukarešti

Posvetovanja z romunsko vlado

BUKAREST, 31. Ministrski predsednik Cankov je prispel včeraj v Bukarešto. Na letodvoru ga je sprejel minister za zunanje stvari Duca. Popoldne je Cankov imel razgovor z ministrskim predsednikom Brătianom in z ministrom Duco. Danes bo Cankov sprejet v Sinaji pri kralju.

Izgon 50.000 tujcev iz Romunije

Številne aretacije komunistov

BUKAREST, 31. Državna policija je aretirala tekmo božičnih praznikov številne komuniste. Trenutno se jih nahaja v vojaškem zaporu Bukarešte 120, med temi komunistični voditelji Dobrodeanu, Pauker in Fabian. Komunisti so obdolženi, da so pripravljali revolucionarne manifeste. Ta proces bo največji, kar jih pozna Romunija. Je to znamenje, da bo prišla romunska vlada brezobzirno borbo proti komunistični propagandi. Istočasno se izženejo iz Romunije vsi tujci, ki ne morejo opravičiti svojega bivanja na romunskem ozemlju. Sestavljena je bila lista, ki izkazuje 50.000 tujcev, kateri pridejo v poštev za izgon.

Velika korupcijska afera v Berlinu

Poslovanje pruske državne banke

BERLIN, 31. V pristojnih krogih je vzbudilo odkritje kaznivih manipulacij Pruske državne banke veliko senzacijo. Razen glavnega krivca — generalnega ravatelja Kutiskera — so bili aretirani še drugi visoki uradniki banke, ker je preiskava dognala, da je Kutisker deloval sporazumno z najvišjimi uradniki banke. Tako sta bila aretirana kot sokrivca pri sleparijah tajna svetilna Rube in Hellwig. Za tega poslednjega je dognano, da je prejel za en sleperski posel 30.000 mark nagrade. Dosedanje izpovedbe Kutiskrove obdolžitvejo tudi višjega inšpektorja Blodowa, ki je bil tudi aretirani. Ravno tako so bili aretirani dr. Feld, direktor kreditne in trgovske banke, ki je imela poslovne zveze s prusko državno banko, dalje bivši inšpektor Hersten ter drugi Kutiskerov sin Maks, ki je bil blagajnik pri družbi za izdelovanje avtomobilov in motorjev. Ta 19-letni mladenič je imel v gotovih poslih njegovega očeta. Pozneje je pa prišlo na dan, da so te menice brez nobenega kritja.

Afera Pruske državne banke bo imela neugodne posledice v vsej nemški industriji. Prvi taki uplivi že delujejo. Tako je uglebna breslavška banka E. v. Steina ustavila svoje poslovanje, ker so njeni uradniki zapleteni v Kutiskerjevo afero.

Strašna avtomobilska nesreča

Dve igralki izgubili življenje - Več oseb težko ranjenih

KLAUSENBURG, 31. Igralka Elizabeta Kürthy, ki se je v spremstvu svojih tovarišev in tovarišice peljala v Klausenburg v avtomobilu k zaroki, se je med potjo smrtno onesrečila. Ker je avtomobil vozil z neznansko naglico, je zdrknil na nekem ovinku v šest metrov globok prepad. Avtomobil se je popolnoma razbil. Poleg igralke Kürthy je izgubila življenje tudi Elizabeta Bencze. Dva igralca sta si zlomila roke in noge. Brat igralke Kürthy je bil pripeljan v bolnico, kjer se bori s smrtjo.

Srečno novo leto!

Vsem naročnikom, čitateljem, somišljenikom in prijateljem našega lista in sploh vsem jugoslovenskom širom naše dežele želi izdajateljstvo, uredništvo in uprava «Edinosti» veselo in srečno novo leto. Preizkušnje, ki so za nami in ki smo jih srečno prestali v preteklem letu, naj nam bodo v spodbudo, da bomo gledali odločno in neustrašno v oči tudi nadaljnjim preizkušnjam, ki nam jih morda skriva novo leto. Naš list stopa letos že petdeset let brez praga novega leta, že petdeset let ponavljamo danes novoletno včelilo našemu ljudstvu, spodbujajoč ga k življenjotvornemu optimizmu, ki nam ga vliva večna in neumrljiva narodna misel, neomajna vera v svoj narod in njegovo pravično stvar. Tudi letos kakor pred petdesetimi leti stopamo pred naše zavedno občinstvo, pred vesoljni naš narod z isto zastavo, na kateri je zapisano isto blesteče geslo: «V edinosti je moč!» In ko stojimo letos že petdeset let pred vrati novega razdobja, polnega neznank, ponavljamo to geslo danes s posebno silo. Ne le moč je v edinosti, temveč je edinost tudi edino izdatno jamstvo za mir, zadovoljstvo, ljubezen in slovo, brez katerih ne more biti niti sence kake prave in resnične sreče med ljudmi. V znamenju edinosti in ljubezni pošiljamo danes našemu ljudstvu običajno novoletno voščilo s posebnim — rekli bi — jubilejnim poudarkom. Le v tem znamenju bomo prišli do končne zmage, s katero si priborimo zares srečnejšo bodočnost, in le v tem znamenju je mogoča tudi tista priča mera sreče, ki si jo v sedanjih razmerah sploh moremo misliti.

Naš voditelj in bоре za pravico in korist naroda, dr. Josip Willan, preživlja letošnji novega leta dan v tužni, na daljnem Dunaju, ob postelji svoje bolne hčere. Uverjeni smo, da govorimo iz srca vse naše zavedne narodne javnosti, če se ga tu spominjamo še posebej z najpriščišči voščili za njegov in njegove družine blagor, in pa s koprečno željo, da se povrne med nas potolažen in še v čvrstšem razpoloženju za nadaljevanje dosedanjega vzornega dela za stvar naroda.

Uredniki «Edinosti» — pooblašeni pri tem, da govorimo tudi v imenu izdajateljstva lista — smatramo za svojo stanovsko in tovariško dolžnost, da se tudi danes spomnimo na tem mestu našega spoštovanega in ljubljenega ravatelja g. Maksa Cotiča. Izrekamo mu s tega mesta naša najpriščišča voščila k letošnjemu novemu letu, ki tudi zanj ni le navadno novo leto, temveč redke službeni jubilej. Dne 7. decembra 1924. je slavil g. Makso Cotič svoj 70. rojstni dan, danes na novo leto pa poteče 35 let, odkar se nahaja naš spoštovani in ljubljani ravatelj pri listu «Edinosti». Ako bi hoteli opisati njegovo ogromno delo, ki ga je izvršil od 1. januarja 1890. do današnjega dne za naš list in za našo sveto narodno stvar, bi nam bila potrebna debela knjiga. Njegovo vztrajnost, požrtvovalnost, njegovo brezumno ljubezen do lista in do stvari, ki jo ta list zastopa, njegovo naravnost čudovito neutrudljivost in redko plodovitost njegovega večno mladeniškega peresa znamo ceniti le mi — njegovi uredniki, ki smo najboljše priče njegovega velikega dela. Pa tudi vsa naša javnost se zaveda, da je temu velikemu praku slovenskih novinarjev dolžna za njegov uspešni in neprecenljivi dolgoletni trud nemalju hvalnozvočje. To so jasno dokazale številne čestitke, ki so došle našemu ravnatelju povodom njegovega 70. rojstnega dne. Zato kličemo v polnem prepričanju, da tolmačimo pri tem želje in voščila vse naše javnosti, tudi danes našemu spoštovanemu in ljubljeneemu ravnatelju g. Maksu Cotiču:

«Slava Vam! Našemu narodu in našemu listu naj Vas dobi Bog živi zdravega in čilega še mnogo let!»

Dolga veriga zločinov

Ljudožrca v Münsterbergu
BERLIN, 31. Uspehi preiskave v hiši Karla Denkeja, krvoločnega ljudozorca Münsterberškega, so napravili na javnost globok vtis. Zaenkrat je neizpodbitno zagotovljeno, da je ta zver umorila šest oseb, med temi tudi neko šestnajstletno deklico. Preiskava je tudi dognala, da je Denke izvršil svoje prve zločine pred šestnajstimi leti.

Tako je n. pr. še vsem v živem spominu, da je bil pred petnajstimi leti ravno v božični noči umorjen v Münsterbergu nek deček in kot storilec tega zločina je bil aretirani nek mesarski pomočnik, ki je bil potem obsojen na dosmrtno prisilna dela. Nesrečen ni nikoli odnehal od trditve, da je nedolžen. Sedaj se tudi ta zločin pripisuje Denkeju.

Kakor se zdi, je ljudozorec s človeško krvjo in z ostanki svojih žrtve gojil vrto, ki leži poleg njegove hiše in katerega je nasadil z barbaro. Pridelke njegovega vrta je bil posebno cenjen in njegova zelenjava je veljala za najboljšo radi posebnih paznje, ki jo je Denke posvečal pri obdelovanju vrta. Številne osebe, ki so stalno kupovale njegovo zelenjavo, trpijo sedaj, ko so prišli njegovi zločini na dan, na trebušni nevarnosti ter zavračajo vsako jed.

Govori se tudi, da je ženska, ki je opravljala pri Denkeju hišna dela in ki je prejela za hrano — ne da bi vedela — človeško meso, zbolela na hudih živčnih napadih.

V močvirju, nedaleč od hiše, so gasilci našli kose črepij in človeških kosti.

Možgani Denkeja so bili poslani na kliniko v Berlin, kjer bodo podvrženi antropološki priskavi. Medtem ga je državni pravdnik v isina

val sužnja svojega žolodca. Ve se namreč, da je Denke požrl veliko množino mesa. Obubo-
žan sled padanja vrednosti nemške valute ni
mogel več kupovati mesa in je zato moral ljudi
za svojo prehrano.

Sosedji pravijo, da je bil Denke srednje po-
stave, nosil je gosto brado, živel je bolj samo-
marsko, tako da ga niso nikoli videli v družbi
drugih ljudi.

Ta zver v človeški podobi je skušala pred
tednom dni umoriti nekega Oliverja, a se ji ta
namerila ne posrečila pri prvem napadu. Oliver
je začel vpiti na pomoč, na njegovo klicanje so
prišli drugi ljudje, ki so aretirali Denkeja. A
ta si je v strahu pred groznimi odkritji sam
vzel življenje.

DNEVNE VESTI

Petdeseto novo leto

praznike danes naš list. Prva številka je
izšla dne 8. januarja 1876. Zibel mu je
bila v znani rodoljubni hiši Trobčevi pri
Sv. Ivanu, kjer so se shajali na posveto-
vanja tedaj prvoborniki tržaških Slo-
vencev: Ivan Naberger, Ivan Dolinar,
Fran Cegnar, Stefan Nadišek, Martin
Pečar, Matej Živic in drugi. Tudi naše po-
litično društvo »Edinost« se je porodilo v
Trobovi hiši, kjer so se nekaj časa vršile
tudi odborne seje.

Program, ki ga je priobčila »Edinost« v
svoji prvi številki, je znamenit dokument
tudi za književnike. Sestavljen je iz mož-
ki zavzemajo odlično mesto v slovenski
zgodovini Slovencev: pesnik in pisatelj
Fran Cegnar, višji poštni uradnik. Ves
zlog ovaja avtorja. Glasi se:

»Velika važnost tržaškega mesta za
Slovane in vzlasti Slovence, neugodne
razmere tržaškega slovenskega ljudstva in
prebivalcev po okolici neobhodno zahtev-
ajo, da se v Trstu ustanovi slovenski
časopis.

Sprevidevši to potrebo, sklenilo je po-
litično društvo »Edinost« izdajati časnik,
ki bode

a) popolnem neodvisen inel pred očmi
z društvom enake namere;
b) on bode svobodoljubna, nikakor pa
ne svobodnjaška; njegovo svobodoljubje bo
sežalo do tiste meje, do katere sega pra-
vica in poštenje;

c) on bode mirolinben, ne bode budil
domaćin preprirov, ampak priporočeval bo
edinost i sloga; mir zemlji, dobra volja
ljudem!

d) on bode naroden in tedaj bo od-
ločno odbijal sovražne napade na sloven-
sko narodnost, naj dohajajo od kodar koli
si bode; potezal se bo za to, da se na-
šemu jeziku da v šolah, pisarnicah in
javnih zavodih tista pravica, katere mu
pristuje po ustavnih določbah i naravi;

e) on bode budil slovensko rodo-
ljinbo, učil, dramil in jačil prosto naše
ljudstvo;

f) z verskimi zadevami se ne bo pečal i
le to želi, da vsak ohrani mirno i čisto
vest, pa bode njemu i vsem najbolj prav.
Taki je naš program. Bog daj vspeh in
srečo blagumu namenu!

Ti pa, pisani listek, izleti v božjem
imenu v beli svet, pozdravljaj drage Slo-
vence naj sinje Adrij, Zelenej Savi, bob-
nečej Soji i šumečej Dravi; prihrči v
kočo ratarju, ki z brezastimi voliči i s
potom na čelu orja mater zemljo ter plo-
dovito zrnje izroča črnej prsti; razgrni se
na koleno rokodelcu, ki se trudi od zore
do mraka, da služi vsakdanji kruh sebi i
svojej rodovini; potkraj tudi na vrata go-
sposke hiše, kder kraljuje obilica i bo-
gastvo; naj te vsakdo sprejme s tisto
dobro voljo, s katero te mi po svetu po-
šiljamo!

Kakor razvidno, je bil program našega
lista postavljen na nacionalno idejo, ki
edina mere dati združevalno podlago za
uspešno in izdatno delo za napredek na-
roda. To je ideja ljubavi, medsebojnega
miru in vstrpljivosti v slučajih kakega
navzkrižja v mnenjih.

S polno zavestjo in ponosom smemo
reči danes, da je naš list ostal neomajno
zvest temu svojemu programu skozi vso
dolgo dobo 49 let. Tako je bilo in tako bo
tudi v bodoče!

NOVA DOLOČILA ZA VIZIRANJE POTNIH LISTOV V JUGOSLAVIJO.

Generalni konzulat Jugoslavije v Trstu na-
znanja, da se je na podlagi recipročnega spora-
zuma med Jugoslavijo in Italijo znižala pristoi-
bina na vizume potnih listov na sledeči način:
Za tranzit: 1 lro v zlatu; za enkratno po-
tovanje: 5 lir v zlatu; za permanentni vizum, t.
j. za dobo 6 mesecev s poljubnim številom po-
tovanj pa 10 lir v zlatu.

Prosilec za te poslednje vizume je priporo-
čati, da predloži poleg potnega lista še eno
sliko.

— Gostovanje članov Nar. gledališča v Ljub-
ljani. Odlična umetnica ga Mila Vardjan Sa-
ničeva in naš stari znanec g. Emil Kralj, člana
Nar. gledališča v Ljubljani, nameravata v krat-
kem posetiti naše kraje ter uprizoriti krasno
Nicomedejevo tridejansko komedijo »Zora,
dan, noč«, ki je doživela v Ljubljani popoln
uspeh. Po vsej priliki bosta posetila Gorico,
Trst, Ajdovščino, Pistojo in Idrijo.

Društvene vesti

— Pevsko društvo »Ilirija«. Sklicujem za
jutri, petek, 2. jan., odborovo sejo. Na dnev-
nem redu so važni ukrepi. Navzočnost pre-
gledovalcev računov neobhodno potrebna. —
Podpredsednik.

— »Sin« na Opčinah. To krasno Ganglovo
dramo v štirih dejanjih uprizori dram. odsek
M.D.P. — Opčine danes zvečer ob 7. uri v Ket-
tejevi dvorani. »Sin« je bil že nešteto krat igran
po naših deželskih odrih toliko radi svoje vse-
bine kakor tudi radi izredno lepe slovensčine.
Upamo, da bo danes sl. občinstvo prihitelo v
največjem številu na Opčine, da si ogleda to
krasno dramo in obenem dejansko dokaže, da

50 samomorov v Berlinu za božične praznike

BERLIN, 31. V dneh božičnih prazni-
kov je bilo naznanjenih v Berlinu nad 50
samomorov. To je dosedaj največje število
samomorov v dveh dneh.

Številne aretacije častnikov na Estonskem.

REVAL, 31. Oblastva so dala aretirati 135
častnikov, ki so obdolženi, da so se dejansko
udeležili zadržega komunističnega gibanja, ozi-
roma, da so ga podpirali. Vest o teh aretacijah
je vzbudila velik utis, ker je vlada svoječasno
odločno zatirjala, da se vojaštvo ni udeležilo
upora. Vsega skupaj je bilo do sedaj aretiranih
900 oseb.

je vedno pripravljeno gmotno pomagati naši
mladini. Na svidenje v Kettejevi dvorani!

— Odbor Učiteljskega društva za Istro. Od-
borniki, dosedajani in na novo izvoljeni se sni-
dejo v nedeljo, 4. t. m. ob 10.30 pri Sv. Ani v
navadnih prostorih. Točnost in polnoštevilnost
potrebna. A. B.

Iz tržaškega življenja

— Vlom s tatvino v Trgovsko-obrtni zadrugi.
V noči od 30. na 31. t. m. so vdrl neznanzi zli-
kovci v prostore Trgovsko-obrtno zadrugo v
ulici P. Palestrina št. 4. S pomočjo ponarejenih
ključev so najprej odprli večna vrata, nato so
istotako s ponarejenimi ključji odprli v veži —
prostor Trgovsko-obrtno zadrugo se nahajajo v
prilici — prva vrata. Vlomilci so bili oči-
vidno preskrbljeni z izvrstnim orodjem, kajti
ta vrata so zelo močna in opremljena s kompli-
cirano ključavnico, zato jih je bilo brezdomno
težko odpreti brez velikega ropota. To so zli-
kovci najbrž tudi uvideli, kajti sprva so sku-
šali izbiti ključavnico s tem, da so odprli gla-
vice klinov, s katerimi je pritrjena, potem so
pa to delo opustili; razsili so luknjo za ključ
ter odklenili ključavnico z vetrnikom ali ponare-
jenim ključem. Ko so končno prišli v pisarno,
so se zlikovci spravili nad glavno blagajno; pre-
vrtali so jo na nesni steni ter izrezali na zuna-
nji in notranji jekleni plošči od spodaj navzgor
veliko luknjo, skozi katero so blagajno popol-
noma izpraznili. Medtem so zlikovci, — ki jih
je bilo več, nabrži trije ali štirje — navrtali
tudi drugo blagajno, ker so pa v glavni blagajni
našli ključe, so jo brez truda odprli; na ta način
so odprli še tretjo blagajno. Zlikovci so pobrali
znesek 22.000 lir v gotovini, nekaj zlatega de-
narja in dragocenosti (ter 250 akcij kopališčne
družbe Gričana-Miramir. Vlomili in prebr-
skali so tudi predale pisalnih miz, pa niso nič
našli. Skupna škoda, ki jo trpi Trgovsko-obrtna
zadruga, znaša okoli 35.000 lir, ki je pa po-
krita z zavarovalnico. Tatvina je bila odkrita
včeraj jutraj in naznanjena kvesturi.

— Po tatvini v manufakturni trgovini — Are-
tacija dveh preveznih tatov. Kakor smo svoj
čas poročali, so neznanzi zlikovci v lomili v tr-
govino manufakturnega blaga trdke Ivan
Fragiacomo, ki se nahaja na trgu Giambattista
Vico št. 18. Pokradli so večjo množico manu-
fakturnega blaga, kakor volnenih tkanin, plat-
na, kožuhov in drugih predmetov v skupni
vrednosti okoli 20.000 lir. Agenti iz policijske-
ga komisariata v ulici Vespucii, kamor je bil
priavljen dogodek, so takoj pričeli natančno
poizvedovanje, ki ni ostalo brez uspeha, kajti
predčerašnjim sta bila aretirana, dva mla-
deniča, 19-letni Marcel R. in 20-letni Karel V.,
oba iz Trsta, ki sta močno osumljena, da sta se
udeležila osumljene tatvine. Zdi se, da sta are-
tiranca tudi že priznala svojo krivdo. Bila sta
seveda pridržana v zaporu.

— Nesreča pri pretakanju karbolne kisline.
V skladišču št. 4. v prosti luk V. E. III. je več-
raj predpolne 30-letni uradnik Josip Wolff,
stanujoč v ulici Scussa št. 3, pretakal karbolno
kislino iz velike pletenice v drugo posodo; pri
tem poslu mu je pomagala 46-letna dninarica
Ana Maurich, stanujoča v ulici Udine 47. Ne-
sreča je hotela da je jedka tekočina pri pre-
takanju pljusnila Wolfu in Maurichevi v obraz.
Poleg precej hudih opeklin so obema tudi oči
resno poškodovane. Ponesrečenca sta sta bila
po prvi pomoči prepeljana v mestno bolnišni-
co, kjer so ju sprejeli v okulistični oddelek.

Vesti z Goriškega

— Novoletne spremembe v goriškem tisku.
»Goriška Straža« naznanja svojim čitateljem,
da bo v novem letu izhajala ob četrtkih in so-
botah zjutraj, pa ne, kakor doslej, ob ponedelj-
kih in četrtkih zvečer.

— »Voce da Gorizia«, ki izhaja trikrat na te-
den naznanja svojim čitateljem, da bo v l.
1925 izhajala v povečani obliki. Mesto doseda-
njih petih bode imela odslej vsaka stran po šest
kolon. Razen tega bo prinašala v podlistku
italijanski prevod Cankarjevega dela »Hlapec
Jernej« in njegove pravice.

— Klaverna »Nova doba« naznanja svojim
čitateljem oziroma prisiljenim odjemalcem, ker
čita jo najbrže ne da odslej ne bo več izhajala
dvakrat na teden ampak samo enkrat, ker je
minula njena zlata-doba in se pričena piškava.
Da je temu tako potrjuje njena groznja, da se bo
morala naročnina, katere dosedaj nihče plače-
val ni, redno odrajavati, ker hoče spraviti v
red račune svojega življenja. Sploh zveni njeno
novoletno voščilo kakor testament, ker čuti in
se zaveda, da ni več daleč »dies irae, dies illa«.
Pa naj bo temu, kakorkoli hoče, eno je
za nas gotovo in sicer, da »Nova doba« prihod-
njega Silvestra ne bo več včakala.

— Pomlad v decembru. Na Goriškem imamo
letos tako milo zimo, kakršne že zlepa ne po-
mimo. Noči so sicer precej hladne, toda čez
dan greje sonce tako toplo kakor v marcu ali
pa aprilu.

V goriško uradništvo je prinesel g. A. Make-
vec iz Svetega pri Komnu tri liste svoje tre-
taste, rastoče na dviženju, ki je vsa v bujem zelenju.
Pogalna in ozelenela je trta pred Božičem in
ima do 5 cm dolge, pogankje z zarodom. Trta
iz vrste »Marestina« je »zagledala luč sveta«
v trtnici g. Ivana Fortiča v Preserjah.

— Izgubljeno. V petek popoldne (na dan sv.
Stefana) je bila izgubljena mala srebrna ženska
ura in sicer na poti od Sadnega trga do »Tr-
govskega doma«. Pošteni naditelj je naprosen,
da jo odda v goriški upravi našega lista Via
Carducci št. 7.

— Koncert pevskega zbora učiteljske Zveze
v Gorici. V soboto je po dolgem času zopet en-
krat nastopil pred goriškim občinstvom pevski
zbor učiteljske zveze pod vodstvom g. Srečka
Kumarja.

šalec pod toplimi žarki Adamičeve »Kaj pa
delajo ptički?« in šegave Lajovičeve »Zlato v
Blatni vasi«, kateri je zbor moral ponavljati.
V drugi polovici koncerta pa si je zbor zopet
popolnoma osvojil poslušalce z Adamičevimi
»Belokranjskimi svatovskimi pesmimi«, z Mo-
kranjevo »Biljano« in »Kozarjem«. Zlasti Mo-
kranjeva »Biljana« je bila podana s tako to-
ploto in s tako dovršenostjo, da bi se moral
od njene toplote raztopiti najtisti led. Ravno
tako dovršeno je bil podan tudi »Kozar«, med-
tem ko se je pri ostalih pesmih poznalo, da
niso bile dovolj temeljito nastudirane tako vse-
binsko kakor tehnično.

G. Srečko Kumar je sicer naredil s svojim
zborom praveči čudež, ki se ne pojavlja tako
zlepa v glasbenem življenju, da je namreč na
dveh mnogournih vajah in sicer v petek pred
koncertom in v soboto pred koncertom s svo-
jim zborom našel pred cel vsopred koncerta z
izjemo »Kroparjev«, »Biljana« in »Kozar«,
toda prijateljski mu svetujemo, da naj v bodoče
ne dela takih čudežev, ker od njih trpi on sam,
zbor in njegova umetniška višina. Zato ni ni-
kaka čuda, da so bili mnogi glasovi, zlasti pa
tenor, precej zagrljeni in izmučeni ter vsled
tega ne popolnoma na svojem mestu.

V ostalem pa izrekamo tako g. Kumarju ka-
kor zboru našo priščrno zahvalo za koncert v
nadi, da ga kmalu zopet uslišimo.

— Cankarjev »Hlapec Jernej« in njegove pra-
vice v italijanski. S pričelom nastopajo-
čega leta prične približevati goriški list »Voce
da Gorizia« v podlistku Cankarjevega »Hlapca
Jerneja« v italijanskem prevodu, katerega je
oskrbel prof. Giovanni Lorenzoni.

To Cankarjevo delo, kakor tudi mnoga druga
njegova dela so postala last ne samo sloven-
skega, temveč tudi svetovnega slovstva, kar
priznava tudi goriški list. Zato nas prav nič
ne čudi, da se je našel italijanski razumnik,
ki je to krasno delo prevedel v italijanski list,
ki bo njegov prevod približeval in pozneje naj-
brže tudi izdal v tisku. Veseli pa nas, da je
dotični razumnik — Gorican in dotični list —
goriški list, ker to, po našem mnenju, pomeni,
da so pričeli padati razni predsodki, ki so raz-
deljevali goriške Slovence in goriške Italijane,
in da se je pričela doba medsebojnega kulturne-
ga zblizavanja, ki bo na podlagi medseboj-
nega spoštovanja kaj kmalu privedla tudi do
iskrenega prijateljstva med goriškimi Slovenci
in Italijani in posredno tudi med Italijo in Ju-
goslavijo.

Pričetek te nove dobe toplo pozdravljamo,
medtem ko še skozi dve leti z gnušom in za-
ničevanjem odklanjamo ono »novo dobo«, ka-
tero nam vsinjuje »Voce da Gorizia« s pomočjo svojih
v Gorici najetih hlapcev, akoravno nosijo ime
vitezov. Bodi ta pojav ugoden predznak nasto-
pajočega leta 1925!

Idrija. Dne 28. decembra lanskega leta se je
vršil v društvenih prostorih »Delavskega bra-
nečnega društva«. To društvo, katerega edini na-
men je širiti prosveto in izobrazbo med našim
ljudstvom, je bilo ustanovljeno dne 3. avgusta
leta 1884. Ter spada med najstarejša slov. izo-
braževalna društva Julijske Krajine. Letošnje
poletje je društvo obhajalo svojo štiridesetlet-
no s krasno uspešno veselico, na vrstu pri Za-
godu dne 20. julija. Mnogo ovir in zaprek so
moral premagati tedajni ustanovniki društva,
katerih je le malo še med živimi, predno so do-
segli potrjenje društvenih pravil in pričeli z
rednim delovanjem. V tistih časih je vladala v
našem mestu še popolna duševna tema. Idrijs-
ki delavec je bil popolnoma brezbrizen, tako
v socialnem kakor tudi v narodnem in gospo-
darskem oziru, dasi je živel vsled tedanjih ju-
redno mizernih plač v največji bedi in pomanj-
kanju. Se le ko je idrijski rudar pričel čitati
knjige in časopise, se je tudi pričel zavedati
svojega žalostnega položaja in se pričel boriti
za svoje pravice.

Poleg zanimanja za čitanje je društvo gojilo
tudi petje in glasbo, kadar in kolikor so dopu-
ščale razmere. Društvo hrani tudi bogato zbir-
ko pevškega in glasbenega inventarja ter in-
strumente za komplet tambraski zbor; žal da
se vsled pomanjkanja učnih moči ne more
sedaj zopet pričeti s poučevanjem pevškega in
tamburaškega zbora. Z zaključkom leta je štelo
društvo okoli 200 članov in razpolaga s knjiž-
nico, ki šteje 1400 knjig. Naročene ima dal-
je skorje vse v Julijski Krajini izhajajoče časopi-
se, od katerih cirkulira med člani 20. števil
»Edinosti«. Da se kolikor mogoče poživijo dru-
štveno delovanje, se je sklenilo na občnem
zboru, da pristopi društvo k »Zvezi prosvetnih
društev« v Gorici. Apelliramo tudi na vse člane
in prijatelje društva, da ga po svojih močeh mo-
ralno in gmotno podpirajo, da bo društvo, ki
je mnogo storilo za izobrazbo in napredek
Idrijčanov, moglo tudi v bodoče uspešno in
plodonosno delovati.

— Njivce pri Kojkem. Kakor drugod tako
amo imeli tudi pri nas Miklavžev večer v naši
čitalnici. Ali žalibog, da nas je našel letos sv.
Miklavž tako mrzle kakor malokrat poprej.
Lansko leto je bila naša čitalnica polna; letos
pa bi skoro prazna, da je bilo treba zakuriti
peč. Kje so bili ostali člani? Ali res nimajo v
sebi nikakega društvenega čuta? Lansko leto
se je udeležil našega Miklavževega večera g.
Ciril Bratuž, ki nam je veliko razlagal o
dramatiki in petju, in vsi smo ga radi poslušali.
Škoda da ga ni bilo tudi letos med nami. Letos
ga nismo hoteli nadlegovati, ker vemo da mu
čas ne dopušča.

Med našimi igralci ne manjka dobre volje.
Že več mesecev so pripravili s tremi igrami:
»Trije ptički«, »Laži zdravnik« in »Trpni«.

PODLISTEK

W. Collins:

BREZ IMENA (305)

Roman.

Ali more ta res neprijetna ugotovitev zabrisati
vse dobre lastnosti gospe Vanstone, zaradi
katerih jo tako ljubim in občudujem? Nasprotno
— primerjaj jo s sestro, se njene vrline
še bolj izstopajo. Ljubše mi je vendar, da je za-
preka na strani moje vsakine, kakor pa da bi
bila na strani moje žene. Moja vsakinja ni po-
trebna moji sreči, pač pa moja žena. Po mo-
jem mnenju je gospa Vanstone dovolj slabega
napravila, in zares ne vidim razloga, zakaj bi
jo mi prislili še k enemu slabemu delu s
tem, da ji damo možnost zaprečiti mojo ženo-
v njeno sestro. Ne bom vas nadlegoval s ču-
stvenimi izlivi, ampak rečem vam tole: dovolj
sem star, da vem, kako stoji stvar z menoj. Če
je moja ženo potrebnost našim namenom, te-
daj je samo ena ženska na svetu, s katero se
morem poročiti, in ta je gospa Vanstone.

Ta izjava je bila dovolj jasna. Admiral je
vstal, ne da bi rekel besedice, in jezno korakal
gori in doli po sobi.

Položaj je bil precej resen. V manj kakor v
štirinastih dnevih je bilo treba ženitev oklicati

Napravili smo že več prošnje za dovoljenje
predstav na našo podprefekturo v Gorici pa
nam je vse zavrnili. Na drugi strani pa čitamo
v »Edinosti«, da se vršijo prireditve po raznih
krajih Julijske Krajine. Zakaj pa mi ne dobimo
nikdar dovoljenja? Kje je tu pravica? Toda to
se godi po vseh naših Brdih. Ali mislijo ravno
Brda najprej potujiti? Motijo se, ako mislijo,
da pojde tako gladko. S takimi prepovedi le
škodujejo ugledu italijanskega naroda in ovi-
rajo zblizanje med nami in Italijani.

— Slovenski kvartet in njegovi koncerti. Te
dni nas posetijo štiri pevci s svojim učiteljem,
zbrani v celoto, ki si je dala ime »Slovenski
kvartet«. Imena teh pevcev čitamo pogostoma
v poročilih ljubljanskih gledaliških in koncert-
nih kritikov. Čitamo tudi poročila o njihovih
samostojnih nastopih, na katerih s svojimi čet-
verstovci očarajo poslušalca. Glasbeni krogi
se izrekajo o njihovem petju zelo laskavo in
enodušno priznavajo, da je to najboljši ju-
goslovski kvartet. Povsod, kjer so nastopili,
je bil je bil je v naprej zagotovljen največji
uspeh. — Za nas je še posebno zanimiva kvar-
tetaova zgodovina. Nastal je že leta 1919, in
sicer so bili takrat njegovi člani sami goriški
pevci. Nastopal je na raznih prireditvah in bil
povsod dobrodošel. Kmalu pa sta dva jedana
njegova člana zapustila Ljubljano in na njihovo
mesto sta stopila dva druga, tako da delovanje
ni prenehalo. Bili so poslej člani kvarteta: Ba-
novc, Pečenko, Rajer, Zupan. Stremel je za čim
popolnejšo glasbeno naobrazbo in želel se
specializirati v kvartetovemu petju, so pridobi-
li kot učitelja glasbenega pedagooga in skla-
dateljca Franceta Marolta, ki je dvignil kvartet
kmalu na veliko umetniško višino. Učitelj
spremlja tudi sedaj povsod svoje učence in
bomo imeli priliko ga pozdraviti na predsto-
ječi turneji. Kvartet se vežba pod njegovim
vodstvom že polna štiri leta skoraj v neizpre-
menjeni sestavi, kajti izstopil je v teh letih
samo Rajer, ki ga je nadomestil Ivan Završan,
morda najboljši slovenski baritonist. — Ne
dvomimo, da bodo koncerti privabili povsod
množico poslušalcev. Za Gorico je obzvalovati,
da ni bilo mogoče pridobiti kvarteta vsaj še
za eno gostovanje, t. j. za nedeljo popoldne,
da bi bilo omogočeno bližnji okolici udeležiti
se koncerta v večjem številu.

IZ TOLMINA

Slika iz življenja naših učiteljskihnikov.
Clovek, ki obišče Tolmin, dobi marsikak ču-
den vtis. Odveč bi bilo, da bi danes zopet opi-
sovali razne stvari, ki jih je vaš list že prinesel.
Zato se hočemo danes omejiti samo na ne-
kaj, kar bo gotovo živo zanimalo stareše di-
jakov in dijakinje učiteljskihnikov v Tolminu.

Povsem dobro razumemo, da ni mogoče di-
jaku, da si pridobi v takem provincijalnem
trgu širšega obzorja in temu primerne ob-
našanja. Toda kljub vsem tem pomankljivostim,
ki dijakke kolikorotliko oporočajo, je ven-
darle obnašanje naravnost neznošno.

Razgrajanje po ulicah v poznih ponočnih
urah, razne grde laške kletve, cigansko bran-
kanje na razne instrumente s tozadevno po-
spremo »Giovinezze«, so le mala ilustracija
obnašanja dijakov v Tolminu.

Je med dijakmi tudi kakka bela vrana, ki stremi
za izpopolnitvijo šolske izobrazbe, ki bi rada
ustvarjala zase in za druge kulturne dobrine,
ali ti so zelo, zelo redki.

Da je zavladalo tako žalostno stanje med di-
jaštvom, nosi nemalo odgovornosti šolsko vod-
stvo, ki ovira povsod vsak polet mladih src.

Neomejena svoboda rodi slabe značaje, zati-
ranje ustvarjanja in etremljenja po dobrem, le-
pem in vzvišenem pa — butce.

Učite se, dijak in dijakinja, tiho, mirno brez
hrupa, nabirajte umstvene zaklade, toda ne po
ulicah, ampak pri mizah in knjigah, ker življe-
nje zahteva popolnih značaje in moč.

Vsi, starši, pa pokarajte svoje sinove in hče-
re, da ne bo eno leto šole le zguba časa.

Zadružna banka

Že dolgo obstoji misel, da bi si osnovali
svojo zadružno banko ali do danes je
ostala ta preporečna institucija samo pri
načrtu. Svojo lastno banko potrebujemo,
potrebujemo jo naš kmet, naš obrtnik in z
njimi cela dežela. Ni tako lahko si osno-
vati v teh razmerah svojo denarni zavod,
posebno ne na podlagi združništva. Kajti
ideja osamosvojitve potom zadruge ni še
globoko prodrla med naše ljudi. Ni pa
tudi tako težko, da bi se ne dalo izpeljati.

Najbolj potrebuje banko naš kmet. Voj-
na mu je vse uničila in vojne odškodnine
je noče biti. Ako hoče, da si vsaj deloma
opomore, se mora zateči k banki po de-
nar. Bančni kredit je pa za kmeta predrag,
je redkokdaj se zgodi, da zamore plačati
obresti ob določenem roku, kajti poljedel-
stvo že samo na sebi nosi s seboj velik
riziko. Plaćanje obresti in kapitala zavisi
od izpada letine in ako je ta slaba, nastane
nevarnost, da kmet ob določenem času ne
plača, banka vidi nevarnost, da zgubi še
kapital, in tako gre posestvo na »kants«.
In kdo je kriv? Sami Banke po večini
ne poznajo ali pa nečejo poznati bolečin
in potreb poljedelskega obrata. Ravnaajo se
po formulah, ki so prirojene za trgovino
in obrt. To pa v kmetijstvu ne gre, kajti
kmetijstvo potrebuje dolgoročen investi-
cijski in obratni kredit. Doba produkcije je

v poljedelstvu najmanj eno leto, a se da
razširiti tudi na 7-8 let v slučaju slabih
letin.

Važno je tudi dejstvo, da je naš kmet,
ki je nepoučen v bančnih operacijah, izpo-
stavljen različnim šikanam in pretinjam s
strani banke, poleg tega pa tudi preveliki
zadolžitvi, kajti mnoge banke, ki so se pe-
čale z agrarnim kreditom, so lovile nepo-
učene kmete potom svojih agentov, ki so
jim obljubljali navidezno cen in dober
kredit. Koliko je takih po našem Krasu?

Dalje bi bila zadružna banka, katere bi
poslovala med nami kot naša banka, za
kmeta in obrtnika tudi bojno sredstvo proti
nevarni prezadolžitvi poljedelstva na ne-
premičnino. Dobro sredstvo v obrambi
proti dosedanjim dajalcem posojil, ki so
mogoče izrabili kmetovo nevednost v svr-
ho narodnih spekulacij in ga lepega dne
odpode iz domačije. In kdo pride na nje-
govo mesto?

Velika nevarnost leži v poljedelstvu
ravno v možnosti prezadolžitve. Kajti do-
hodek zemlje komaj zadostuje potrebam
kmetijstva, ne pa nese toliko, da kmet
lahko plača visoke obresti bank.

Poljedelski kredit je razmeroma jako
drag, in to s trgovskega stališča tudi po-
vsem upravičeno, kajti poljedelstvo nosi
veliko nevarnost za banko in kmeta. Zakaj
vse zavisi le od letine in stanja kmeta.

Intenzivno obdelovanje zemlje, kakršno
potrebujejo naši poljedelci, pa potrebujejo
cen in gotov kredit, poleg tega pa tudi
precejšnjo dolgoročnost. To pa zamore le
zdrav in pod pametnim vodstvom stoječ
denarni zavod, ki ne sloni toliko na do-
bičku, ampak je glavno njegovo stremenje
osamosvojitve našega kmeta in obrtnika.

Da ni prišlo še do tega, da si osnujemo
lastni denarni zavod, kateri bi bil duša na-
šega napredka na kulturnem in gospodar-
skem polju, je pač krivo to, da naši ljudje
imajo vse premalo zaupanja do lastnih
hranilnic in posojilnic, vodjenih od ljudi
našega zaupanja. Prihranke nosijo v banko,
po posojila pa gredo v domačo hranilnico.
Ko pa posojilnica nima denarja, se hudu-
jejo, češ kaj nam pa služi, ko nam nič ne
pos

posestva 46 letnemu sinu Janezu, ki bi se rad oženil z očetovo dekle Rezo ter postal samostojen. Upanje se mu vzbudi, ko udari očeta komaj, da začne hirati. Vedno ga je manj, vsak dan je slabši, tako da je na zadnje sam pripravljen, da ga »hoče imeti zemlja«. Zato si da napraviti rakev, ki stoji odsej poleg njegove postelje v kateri prelež vso zimo. Janez se pripravlja medtem, vedno pričakuje očetove smrti, na ženitovanje. Pridno teše zibelko za otroke, ki se mu ima naroditi. Ko pa zapiše prve pomladanske sape, tedaj prešine življenjska sila tudi starega Kremena, da se mu obrne na bolje, razbije rakev in prekriža sinove račune. Reza mora od hiše in se oženi z Lednim gruntarjem, Janez pa ostane še nadalje očetov hlapec.

Pisatelj je hotel v Zemlji pokazati kmetiškega človeka v njegovi veliki ljubezni do zemlje in v hrepenenju po lastnem kosu zemlje. Ljubzen do lastne zemlje pride do najkrepkejšega izraza v starem Kremenu, hrepenenje po njej pa v Rezi in Katrini. Janez po svoji naravi ni kmet, ker tega hrepenenja ne pozna. Njemu gre le zato, da postane samostojen in da si ustanovi lastno družino.

«Zemlja» je drama polna učinkovitih ocen. Našim diletantskim odrom bo izredno dobro došla in zato naj jo takoj naroče pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

DAROVİ

V Žerjalovi gostilni na Kržišču v Borštu sta pridebatirala dne 15. dec. gg. Netko Ferluga in Peter Zubin 26 L za Šolsko društvo in sicer Ferluga 12 L, Zubin 10. Zahar, ker je tolažil debaterje 2 L, Žerjal, zato ker gre za našo stvar, 2 L M... je denar plodonosno naložil in čez 20 ur »priebeksljal« 4 Lire »obresti«. Skupaj 30 Lir. Bog živi vse take »debaterje«!

Za božičnico ženske podružnice »S. D.« v Trstu so darovali: na polo g. Mahoriča, Divača: Ivan Obersnel 5 L, Mahorič 10, Valenčič 10, N. N. 5, Dovgan Jos. 2, Obersnel Val. 1, Svetina 1, Prelec 1, N. N. 1, Grželj Pepo 1, Rijavec Pepo 1, Marušič Jos. 1, J. Obersnel 5, Ražino Marija 1, Bizjak Viktor 1, Koret Ivan 1, Ziberna 5, Obersnel Ant. 8, Adolf 1, Kariz Franc 2, Rebec Adolf 5, Perhac Alojz 2, Perhac 1, Elvira Irma 5, Franc Kocjančič 2, Tončka Obersnel 4, Karl Skrinjar 2, Kocjan 1, Srebot 2, Perhac 1, Štok Povir 1, Sajna Andrej 1, Godina 2.50, Dekleva 2.50, Josip Milkovič 2, Just Kalc 1, Suša Alojz 2, Sajna Franc 1, Umek Gašper 1, Geržel Ivan 1, Anton Obersnel 1, Blaž Perhac 1, skupno 119.— [denar hrani S. D.] Na polo gđne Matilde Sonc Tomaj so v isti namen darovali: Sonc Henrik L 20, Ivan Kosmina 10, Albin Kjuder 5, Alojzij Sonc 5, Justina Sonc 5, Matilda Škerl 5, Cattalan 5, Dr. P. Lahmar 5, Amalija Cerne (sen) 5, Franja Čeh 5, Josip Vran 5, Adan od dosti 5, Anton Čefuta 5, N. N. 5, Karla Kjuder 5, N. N. 4, Nečitljivo 4, Alojz Cerne 4, Franc Nabergoj 3, Papis 3, Ivan Ziberna 3, Škerl Josip 3, Večerina Ivana 2, Škerl Josip 2, Živec Ivan 2, Orel Stanek 2, Krista Učmanova 2, Nanut 2, Josip Seral 1, Petelin Jožef 1, skupno 133 L, kateri nesek je naložen pri »Zadružni Zvezi«.

Vsem cenjenim darovalcem kakor nabiralcem iskrena hvala.

A. G. daruje radi spornega vprašanja 10 lir za »Šolsko društvo«, h katerim dodaje še 5 lir radi zamude. Denar hrani goriška uprava.

Družina P. iz Trsta daruje L 50 za Šolsko društvo.

Borzna poročila.

DEVIZE: Amsterdam od 950.— do 960.—; Belgija od 112.— do 114.—; Pariz od 127.50 do 128.—; London od 112.— do 112.25; New York od 23.60 do 23.70; Španija od 325.— do 330.—; Švica od 463.— do 466.—; Atene od 41.— do 43.—; Berlin od 550.— do 560.—; Bukarest od 11.75 do 12.25; Praga od 71.25 do 72.—; Ogrska od 0.0320 do 0.0325; Dunaj od 0.0380 do 0.0384; Zagreb od 86.80 do 87.—.

VALUTE: Avstrijske krone od 0.0325 do 0.0335; dinarji od 36.60 do 37.—; dolarji od 23.56 do 23.65; novci po 20 frankov od 92.— do 93.— funt sterling od 111.50 do 112.10.

Benečijske obveznice 81.15.

Mali oglasi

«ZNANJA želi soliden, trezen, dobronarčen starejši posestnik, trgovec in obrtnik z otroci v Ljubljani, z izobraženo, pošteno, pridno, dobronarčno in simpatično gospodično ali vdovo brez otrok z denarjem. Dopise z razločnim naslovom na »Lovro Seman poštno-ležeče Ljubljana«. Tajnost zagotovljena» 1688

SLUŽKINJO za odgojo dveh otrok, vestno delavko, vajeno vseh pohištinskih opravil, najraje srednjeletno, sprejme gospa na deželi. Ponudbe pod »Služkinja« na upravništvo. 1686

BILANCIST, sposoben, izkušen v slovenskem in italijanskem jeziku, se išče za raznovrstno blago. Plača po delu. Naslov pri upravništvu. 1676

MOTOR na nafto, z vozom in podstavkom, 12 H. P., skoraj nov se proda radi selitve.

MLATILNICA, motor na petrolej, popoln se proda.

MLIN na nafto, v najboljši legi Istre, dobro postavljen, se proda radi selitve skupno s stavbo in stavbiščem. Naslov pove Milič, restavracija »Alla Posta« Trst, Via G. Galatti 18. 1

PRAKTIKANTKINJO, večšo strojepisja, sprejme La Fondiaria v Barkovljah. 6

POTOVALCA za zavarovanja vseh strokov, sprejme Drag. Starec - Barkovlje. Plača po dogovoru. 7

V VELIKEM REPNU se prodasta dve poslopji in polje. Pojasnila daje Bole, Opčine 341.— (8)

BABICA, diplomirana, govori slovensko, sprejema noseče. Ljubezniva oskrba. Stroga tajnost. Via del Bosco 10-L. 2

ZIMNICE izdelujem. Pridem tudi na dom. Via Moise Luzzatto 3-IV. 3

DEKLE, 15 letno, pridno in pošteno, brez staršev, želi vstopiti v kako trgovino ali k boljši družini v mestu ali na deželi. Vera Petkovšek, Sv. Peter na Krasu št. 41. 4

KREPKEGA kovaškega vajenca, sprejme Ivan Šček, kovaški mojster v Vipavi. 5

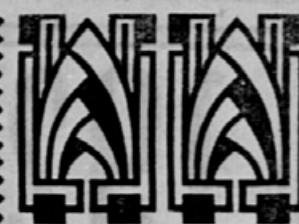
V NAJEM se odda s 1. februarjem pod zelo ugodnimi pogoji lepo, malo posestvo s stanovanjem v bližnji okolici Gorice (20 min. od želez. postaje), primerno za upokojenca. Pisane ponudbe pod »Posestvo« na upravništvo Edinosti. 1692

1925

Srečno in veselo novo leto

1925

voščijo vsem svojim cenjenim odjemalcem, gostom, klijentom, sorodnikom, prijateljem in znancem v Trstu in na deželi naslednji denarni zavodi, trdke, založbe, institucije, knjigarne, krojačnice, gostilne, restavracije, posestniki, itd.

Uredništvo in upravništvo

lista „Edinost“

Stanko Senica

trgovina jestvin

Katinara

FENDERL & Co.

Tovarna krist. sode

Tiskarna Edinost

Josip Prelog (Josipov)

trgovina jestvin

Trst
Via dell'Istria 75

ATTILIO VOLTOLINA

odlikovana tovarna testenin

TRST
Via dell'Istria 78 — Telef. 27-80

Čevljarnica

FORCESSIN

Via Caprin 5
Pri Sv. Jakobu

Svoji 120 poverjenikom in 30.000 zavarovalcem

Drag. Starec

Inspektor
Fondiarja - Vzemne zavarovalnice

Barkovlje

ŠOLA BERLITZ

TRST
Via Torre bianca 21

ALESSANDRO LEVI MINZI

ZALOGA POHIŠTVA

Trst
VIA RETTORI 1
VIA MALCANTON 7-13

Ivan Jajčić

Trst

Josip Žnidaršič

trgovina jestvin

Trst
Via Romagna 18

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu
reg. zadruga z neom. zavezo

Podružnica Ljubljanske Kreditne Banke

TRST
Vogel Via Valdirivo 27 — Via XXX Ottobre

Gostilna

„ALLE VIOLE“

Trst

Anton Ravbar

trgovec

Komen

Kavarna „Miramar“

Trst
Piazza Libertà

Roža Birska

gostilna

Trst
Scorcola S. Pietro 97

Tvrđka Ettore Gazzulli

ustanovljena 1905. l.

TRST
Via Giorgio Vasari 6 — Telef. 34-18

Družina Milič

Restavracija „ALLA POSTA“

Trst
Via G. Galatti 18

Josip Dolčič

Prva tržaška obrtnja za izdelovanje kislega zelja in repe

Trst
Via della Sorgente 9
Via Malolica 13

IVAN KERŽE

zaloga kuhinjskih potrebščin

TRST
Piazza M. R. Imbriani 1

Svetka vd. Kjuder

gostilna in tobakarna

Vrdela-Timignano 15-92

Černigoj Roman

pek in slaščičar

Trst
Via Molino a vento 3

Tvrđka

Jakob Vatovec nasl.

Trst

Jurij Černe

trgovina jestvin

Trst

Suban Fran

gostilna

Sv. Ivan pri Trstu

Ivan Mahorčič

prodejna jestvin in kolonijalnega blaga

Trst
Campo S. Giacomo 18
Podružnica Via dell'Istria 2

Giuseppe Spechar

Trst
Via S. Caterina 7, vogal Via Mazzini

Fran Narobe

trgovec jestvin

Trst
Via Commerciale 18
Podružnica Via Valmauro 19

Ivan Milič

buffet

Herpelje-Kozina

Lojze Šinigoj

gostilničar

Dornberg

F. ŽAGAR

odlikovana destilacija brinjevca, tropinovca, zaloga vin in likerjev

TRST
Via S. Francesco 18, vogal Palestina

1925

SREČNO IN VESELO NOVO LETO

voščijo vsem svojim cenjenim odjemalcem, gostom, klijentom, sorodnikom, prijateljem in znancem v Trstu in na deželi naslednji denarni zavodi, trdke, zaloge, institucije, knjižarne, krojačnice, gostilne, restavracije, posestniki itd. itd.

1925

Anton Renko
trgovina jestvin

Trst
Campo S. Giacomo 16

F. Buča
urarna in zlatarna

Trst
Corso Garibaldi 35

Delavsko Kons. društvo
pri SV. JAKOBU

in
VALENTIN BREZOVEC

Anton Ravbar
trgovina jestvin in mešanega blaga

KOMEN

Jakob Šemerl
krojač

Trst
Via della Guardia 48

Ivančič Jakob in Tončka
gostilna

Trst
Via dell'Industria 10

Ivan Renko
trgovina jestvin

Trst
Via dell'Istria 66

Peter Rehar in sin
zaloga usnja

Trst
Via Molino a vento 7

Gostilna
NARODNI DOM

SV. IVAN pri TRSTU

Odlikovana mlekarica
V. COMINOTTI

Trst
Via Rossetti 8

F.lli Klun
Avtomobilno podjetje

Trst
Via del Ronco 5, Telef. 37-91

Viktor Sanković
zaloga zelja, krompirja i. t. d.

Trst
Via G. Vidali 10

Odlikovana pekarna in slaščičarna
Lovrenc Rebula

Trst
Via Udine 57, Tel. 41-38

Vekoslav Kodrič
in družina

Trst
Sv. Mar. Magd. spodnja 59

Ivan Rolih
trgovina jestvin

Trst
Sv. M. Magd. Camp. 587

Gentili & Crismancich
Trgovina manufakturnega blaga

Trst

Gostilna „Al buon arrivo“

Trst
Via Ghenga 9

Fr. Milič
pekarna in slaščičarna

Trst
Sv. Ivan spodnji 556 Rotonda del Boschetto

Zafred
gostilna pri Starem Lenčku

Trst
Campo Belvedere 1

Trgovina manuf. blaga
„PRI SLAVCU“

Trst
Via della Guardia 26 Sv. Jakob

Povh Alojzij
urari in zlatar

Trst
Piazza Garibaldi 2, I.

Janko Kompare
pekarna in slaščičarna

Trst
Corso Garibaldi 17

Trdka
A. Jaklič

SV. IVAN pri TRSTU

Albert Povh
urari

Trst
Via Mazzini 46

Leopold Kuret

Trst
Sv. M. M. 557, Via Fiume, vogal Costalunga

Hočevan Ernest
trgovac

Hruševje

Rucker Franc
mlekarica na drobno in debelo

Trst
Via S. Lazzaro 20

Benjamin Žerjal
trgovina jestvin

Trst
Campo Belvedere 3, Tel. 34-55

DRUŽBA

BLOCCHISTI MILANESI

TRST

Corso Vittorio Emanuele III/25

Trgovina Hinko Schmidt

Trst
Sv. Ivan

Primo Ivan
lastnik buffeta

Trst
Via XXX Ottobre 19

Radoslav Petrič
uvoz in izvoz

Trst

K. Susig
prodejna manufakturnega blaga

Trst
Via Rolano 2

M. Aite
trgovina modnega in manufakturnega blaga

Trst
Via Mazzini 37

Leopold Štrekelj
trgovina jestvin in kolonialnega blaga

Trst
Piazza Garibaldi 6

Okrajna posojil. v Komnu
reg. zadruga z neomejeno zavezo

Trst
Sv. Ivan. S. Cilino 751

Just Daneu
trgovina jestvin

Trst
Via Rolano 2

Bak Anton
trgovina jestvin in kolonialnega blaga s
prodejo oglja, žrva in petroleja

Sv. Ivan 753, pri Trstu

Josip Černigoj
pekarna in slaščičarna

Trst
Via S. Marco 15

Karel Trošt
upravitelj Pekarne BRATOS

Trst
Chiarbola sup. 16 (Via dell'Istria)

Andrej Urdih
trgovac

Trst
Via Cesare Battisti 9

Mario Ferlin
mlrođilnica

Trst
Sv. Mar. Magd. zgornja 2 (Bivio) Telef. 774

Trdka
Gregor Zidar

trgovina jestvin

Trst
Via Fiume 48

Josip Prelog Antonov
trgovina jestvin

Trst
Via della Guardia 44

Alberto Bignami
zaloga vrvi in sličnih potrebščin

Trst
Via Economo 16

Trdka Giuseppe Struchel
trgovina modnega in manufakturnega blaga

Trst
Via Mazzini

Ceket Rozalija
„Gostilna pri Roži“

Trst
Via Solitario 21

Franc Makovec
Pekarna

Trst
Campo Belvedere

Ivan Bidovec
trgovina jestvin in kolonialnega blaga

Trst
Via Genova 13

Ivan Tomažič
trgovina jestvin

Trst
Via Molin a vento 5

Sever & Komp.
trgovina s semeni in deželnimi pridelki

Trst

Ravbar & Candare
trgovina jestvin

Trst
Sv. Mar. Magd. zgornja 8 (Bivio)

Usnjarna
F. Cink

Trst
Via Udine 49 (prej Belvedere)

Trgovina
Karel Šiškovič

Hrpelje - Kozina - Črnika

Mavrič Just
trgovina jestvin

Trst
Via dell'Istria 14

Vekoslav Zega
trgovina jestvin na drobno in debelo

Trst
Via Cesare Battisti 17

Zaloga
„Prave Franckove kave“

Trst
Via Solitario 4. Tel. 11-47

G. Dotlinar
uvoz in izvoz papirja

Trst
Via Ugo Polonio 5

Žgur Leopold
trgovina jestvin

Trst
Via Roma 15

Ivan Prelog
trgovina jestvin in kolonialnega blaga

Trst
Via Molin a vento 1

Štrancar Fr.
zaloga domačih vin

Trst
Via Cunio 8 in Via Giuliani 32